

- **Luni, 14 octombrie 2013**, cotidianul *România Liberă* a publicat un **comentariu** (vezi articolul [aici](#)) care susținea că la alegerile pentru Parlamentul European din 2014, maghiarii din România cu cetățenie dublă ar putea vota în masă pentru listele de partide din Ungaria (mai cu seamă Fidesz), ceea ce ar putea conduce la „o îngustare a bazinului electoral pe care se pot baza liderii maghiarilor ardeleni.” Drept reacție la acest material, cotidianul *Krónika* a publicat un articol intitulat „*EP-választások: az állandó lakcím az irányadó*” [Alegerile europarlamentare: reședința stabilă contează] în care [Székely István Gergő](#) (cercetător ISPMN) a clarificat anumite aspecte legate de afirmațiile din *România Liberă*. Cercetătorul a precizat că în cazul alegerilor europarlamentare dreptul de vot este condiționat nu de cetățenie, ci de reședința alegătorilor, prin urmare, un scenariu potrivit căruia maghiarii din Transilvania cu cetățenie dublă ar vota în masă pentru partide din Ungaria în loc de cele din România este nerealist, deoarece doar o proporție foarte scăzută dintre aceștia dispun și de o adresă legală în Ungaria. Articolul din *Krónika* poate fi accesat [aici](#). [Székely István Gergő](#) a acordat un interviu pe aceeași temă și postului de televiziune Erdély TV în data de 17 octombrie 2013. O parte din acest interviu poate fi vizionat [aici](#).
- **În perioada 14-20 octombrie 2013**, [Iulia Hossu](#) (cercetător ISPMN) a fost prezentă la Sibiu pentru a participa în cadrul *Festivalului de film documentar ASTRA Sibiu*, la **lansarea și prezentarea filmului** intitulat ***Valea plângerii*** (Mihai Leaha, Andrei Crișan, [Iulia Hossu](#), 2013, 56 min.), film documentar realizat de către ISPMN în colaborare cu Triba Film în anul 2013. După fiecare dintre cele două proiecții ce au avut loc la Sibiu, regizorii filmului au răspuns întrebărilor adresate de către public. **Sâmbătă, 19 octombrie**, în cadrul Ceremoniei de decernare a premiilor Astra, documentarul *Valea plângerii* a primit *Premiul pentru imagine, Competiția România*. Mai multe detalii despre proiecția din cadrul festivalului de film puteți afla [aici](#): [articol 1](#) și [articol 2](#).
- **Joi, 17 octombrie 2013**, [Remus Anghel](#) (cercetător ISPMN) a coordonat **panelul pe tematica migrației** intitulat ***Migrație și schimbare socială*** desfășurat în cadrul celei de **a 10-a conferințe anuale SASC** (Societatea de Antropologie Socială și Culturală din România) care s-a desfășurat la Sibiu în perioada 17-19 octombrie. În cadrul aceluiași panel, cercetătorul a susținut **prezentarea** textului ***Challenging exclusion. Migration and changing social inequality in Romania*** [Contestând excluderea. Migrația și transformarea inegalității sociale din România]. Prezentarea realizată analizează mecanismele de re poziționare socială a romilor în contexte de migrație internațională și transnaționalism. Plecând de la două studii de caz din Zăbala (județul Covasna) și Sebeș (județul Alba), sunt analizate cazurile unor grupuri de romi care erau inițial excluse social și economic, dar a căror situație se schimbă în contextul migrației. În cadrul aceleiași conferințe, [Plainer Zsuzsa](#) (cercetător ISPMN) a susținut **prezentarea** intitulată „***This is an institution, where anybody can come***” - ***making of a „Gypsy school” and chances of educational (im)mobility in a Romanian town*** [„Aceasta e o instituție unde oricine poate veni” - crearea unei școli pentru romi și șansele (i)mobilității educaționale într-un oraș din România]. Prezentarea a analizat crearea și menținerea inegalităților educaționale în cazul tinerilor romi din țară. Mai multe detalii despre eveniment aflați [aici](#).
- **Joi, 17 octombrie 2013**, a avut loc în cadrul *conferinței anuale a SASC* (Societatea de Antropologie Socială și Culturală din România) **lansarea volumului** intitulat ***Romanians in Western Europe. Migration, Status Dilemmas and Transnational Connections*** [Români în vestul Europei. Migrație, dileme de status și conexiuni Transnaționale, Lexington Books - Rowman and Littlefield, 2013] autor [Remus Anghel](#) (cercetător ISPMN). Cartea analizează comparativ două grupuri de migranți din România: etnici germani care au migrat în Nürnberg, Germania, și etnici români care au migrat către Milano, Italia. Studiul identifică o dilemă a migrației: migranții care au plecat către Germania simt o pierdere de status comparativ cu status-ul pe care îl dețineau în România înainte de migrație. În contrast, migranții români în Milano au un câștig de status prin menținerea relațiilor transnaționale cu localitatea de origine și investițiile mari realizate acasă. Analiza identifică două mecanisme principale de construire a statusului sau a prestigiului: „acasă” migranții încearcă să se diferențieze față de cei rămași, pe când „în străinătate” ei încearcă să se identifice ca egal cu populația gazdă. La eveniment, cartea a fost prezentată de către autor și de către dl. Marius Lazăr (conf. univ. la Facultatea de Sociologie a Universității Babeș-Bolyai).

- În perioada 18-19 octombrie 2013, a avut loc la Sibiu **conferința** intitulată **20 de ani de Documentar Românesc**, în cadrul *Festivalului de film documentar ASTRA 2013*. Din partea ISPMN au participat la conferință cercetătorii: [Remus Anghel](#) și [Plainer Zsuzsa](#). [Remus Anghel](#) a prezentat o scurtă analiză a documentarelor ce pe parcursul a 20 de ani au fost proiectate în cadrul festivalului ASTRA și care au drept tematică migrația. [Plainer Zsuzsa](#) a abordat în reprezentarea sa tematica identității maghiare așa cum apare ea în filmele documentare proiectate la Astra Film Festival în ultimii 20 de ani. În ziua de **18 octombrie** cercetătoarea [Plainer Zsuzsa](#) a fost interviuată pe această tematică de postul radio *Erdély FM* din Târgu-Mureș, emisiunea culturală *Kultúrkakaó*.
- **Luni, 21 octombrie 2013**, [Székely István Gergő](#) (cercetător ISPMN) a fost invitatul **emisiunii** *Observator Transilvan* (Erdélyi figyelő) a studioului regional TVR Cluj, alături de dl. Magdó János, consulul general al Ungariei la Cluj. Cercetătorul ISPMN a vorbit despre ancheta sociologică realizată de ISPMN în perioada mai-iunie 2013 pe un eșantion reprezentativ pentru maghiarii din Transilvania, pe diferite tematici (printre altele: atitudini față de cetățenia maghiară, nivelul de informare, intenții de participare electorală și opțiuni politice cu privire la politica din România, respectiv Ungaria). Rezultatele cercetării au fost prezentate în prealabil de către [Horváth István](#) (președinte ISPMN), [Kiss Tamás](#) (cercetător ISPMN) și Barna Gergő (sociolog) în cadrul unui eveniment organizat de Consulatul Ungariei la Cluj, pe data de 17 octombrie 2013.
- **Joi, 24 octombrie 2013**, a avut loc, la sediul ISPMN, o întâlnire cu membrii redacției revistei de științe sociale din Ungaria *Századvég*, împreună cu prezentarea ultimelor două numere ale revistei. Penultimul număr (67) al **revistei** a fost dedicat Transilvaniei și a cuprins o serie de studii semnate de către cercetători maghiari din Transilvania. La masa rotundă, moderată de către [Horváth István](#) (președinte ISPMN) au participat și câțiva dintre autorii care au contribuit la numărul 67, între care și [Székely István Gergő](#) (cercetător ISPMN), care a scris în acest număr al revistei un **studiu** intitulat **Válságok és választások évada Romániában 2012-ben** [2012 - an electoral și de criză în România]. Numărul 67 al revistei Századvég poate fi accesat [aici](#).
- În perioada 25-26 octombrie 2013, Fundația Culturală Téka din Gherla a organizat cea de-a XVII-a ediție a *Festivalului Interetnic de Folclor din Câmpia Transilvaniei*. În cadrul acestui festival, sâmbătă, 26 octombrie 2013, [Könczei Csongor](#) (cercetător ISPMN) a susținut o **prelegere științifică** la Gherla despre cultura tradițională de dans din zona Câmpiei Transilvaniei și despre muzicanții romi din comuna Pălatca. Tema principală a prelegerii susținute a fost prezentarea profesiei de muzicant tradițional rom și rolul de mediator al acestora între culturile locale de maghiari, români și romi. Mai multe detalii despre eveniment aflați [aici](#).
- În cursul lunii octombrie 2013, au fost făcute accesibile publicului larg **8 rapoarte de țară** elaborate în cadrul proiectului transnațional SEEMIG despre sursele de date administrative și statistice referitoare la migrație. Autorul raportului pe România este [Kiss Tamás](#) (cercetător ISPMN). Cu studiile de caz despre uzul și accesibilitatea datelor la nivel local (județul Harghita și Municipiul Sfântu Gheorghe) au contribuit *Andrea Beke* și *Julianna Bodó*. Rapoartele în limba engleză și rezumatele în limba națională pot fi consultate pe pagina web SEEMIG. În prezent se efectuează analiza comparativă a informațiilor colectate prin aceste rapoarte și se lucrează la întocmirea unei baze de date transnaționale, urmând ca în anul următor să fie formulate și recomandările în legătură cu reforma sistemelor de producere a datelor, elaborarea strategiilor și implementarea politicilor în domeniul gestionării migrației. Proiectul transnațional SEEMIG dorește să abordeze și să înțeleagă mai bine procesele de migrație, cele demografice și capital uman pe termen lung în Europa de Sud-Est, precum și efectele acestora asupra pieței forței de muncă și a economiei naționale și regionale. Scopul principal este întărirea capacității administrației publice în elaborarea și implementarea politicilor și strategiilor, pornind de la seturi de date empirice calitativ superioare. Proiectul este realizat în parteneriat de către instituții de cercetare, universități, instituții de statistică și autorități publice locale din opt state (Austria, Bulgaria, Italia, România, Serbia, Slovacia, Slovenia, Ungaria). Partenerii din România sunt ISPMN, Primăria Municipiului Sfântu Gheorghe și Consiliul Județean Harghita. Mai multe informații despre proiect și rezultate găsiți pe pagina web [SEEMIG](#).
- În luna octombrie 2013, a apărut un **studiu** în limba maghiară al lui [Gidó Attila](#) (cercetător ISPMN) pe site-ul Transindex. Studiul intitulat **De la sionism la mișcarea comunistă. Activitatea unui politician ardelean: Hillel Kohn (1891-1972)**, ([Partea I](#), [Partea a II-a](#)) prezintă momentele de cotitură ale activității lui Hillel Kohn. Fiind un personaj marcant al vieții publice și politice evreiești din Transilvania, Hillel Kohn a pornit ca sionist în anii Primului Război Mondial. Ulterior a devenit membru al Partidului Comunist Român, iar în 1941 a fost ales conducătorul regional al Partidului din Ardealul de Nord. În timpul Holocaustului a fost deportat în Buchenwald, de unde s-a întors acasă în anul 1945. În 1946 devine profesor universitar la Cluj și activează în Comitetul Democratic Evreiesc.

- În luna octombrie 2013, au apărut la [Editura ISPMN](#) următoarele studii de atelier:

László Csősz - [Attila Gidó](#): *Excluși și exploatați. Munca obligatorie a evreilor din România și Ungaria în timpul celui de-al Doilea Război Mondial (Nr.48/2013)*

Studiul compară contextul juridic și ideologic al sistemului muncii obligatorii a evreilor din Ungaria și România. În compararea sistemelor serviciului de muncă obligatorie din România și din Ungaria autorii au fost călăuziți în primul rând de convingerea că pe teritoriul celor două țări au trăit/trăiesc comunități evreiești care din punctul de vedere al trăsăturilor culturale, lingvistice și socio-structurale sunt identice/similare, însă în timpul Holocaustului au avut parte de o soartă diferită. Sunt prezentate similitudinile și diferențele cu accent pe analiza situației serviciului de muncă obligatorie a evreilor din nordul și sudul Transilvaniei. Textul studiului poate fi accesat [aici](#).

- **Adriana Cupcea: *Construcția identitară la comunitățile turcă și tătară din Dobrogea* (Nr. 49/2013)**

Studiul prezintă evoluția istorică și demografică a turcilor și a tătarilor pe parcursul secolului XX. Din punct de vedere cronologic, accentul cade asupra perioadei comuniste, cu scopul de a identifica felul în care s-au reflectat schimbările politice, economice și sociale ale epocii asupra structurii identitare etnice și religioase, a turcilor și tătarilor din Dobrogea, pentru a se extinde treptat asupra evoluțiilor identitare de după 1990. Coroborând cercetarea arhivistică cu analiza de text (jurnalistic) și cercetarea de teren (interviuri, observație participativă), studiul identifică tiparele memoriei perioadei comuniste, tipurile de relații și atitudini create în raport cu regimul vremii, alături de evoluția autoreprezentării și heteroreprezentării turce/tătare generate de principalele repere identitare: etnie, religie, origini, limba maternă și tradiții, atât în cadrul societății socialiste, cât și după căderea comunismului. Textul studiului poate fi accesat [aici](#).

- **[Kiss Tamás](#) - [Barna Gergő](#): *Erdélyi magyarok a magyarországi és a romániai politikai térben* (Nr.50/2013) [Maghiarii din Transilvania în spațiul public din Ungaria și România]**

Studiul are la bază o anchetă sociologică a autorilor ce s-a derulat între 18 mai - 8 iunie 2013 pe un eșantion reprezentativ de 1.232 de maghiari din Transilvania. Obiectivul anchetei a fost acela de a examina comportamentul electoral al maghiarilor din Ungaria și România. Ideea acestei cercetări pornește de la faptul că în noiembrie 2011 maghiarii, cu dublă cetățenie din România și alte state învecinate cu Ungaria, au primit dreptul de a vota la alegerile pentru Parlament din Ungaria. În acest context, o analiză a comportamentului electoral al maghiarilor din Transilvania trebuia să ia în calcul și acest fapt. Textul studiului poate fi accesat [aici](#).

- În luna octombrie 2013, la Editura Institutului pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale a apărut **volumul** intitulat: *Erdélyi magyar fiatalok 2013 - Hungarian youth in Transylvania 2013*, autori [Barna Gergő](#) - [Kiss Tamás](#). Volumul prezintă un raport de cercetare cu privire la tinerii maghiari din Transilvania. Cercetarea sociologică a fost efectuată pe un eșantion reprezentativ pentru tinerii maghiari din Transilvania, aparținând grupei de vârstă cuprinse între 18-35 de ani. Culegerea datelor s-a efectuat în perioada aprilie-mai 2013, pe un eșantion de 1.238 de persoane. Cercetarea a fost inițiată și finanțată de Fundația Kós Károly Akadémia, respectiv de Centrul pentru Studii Europene (Fundația Partidului Popular European), și realizată de Societatea TransObjective Consulting SRL. Raportul de cercetare nu prezintă doar rezultatele studiului din anul 2013, ci analizează evoluția în timp a situației și a atitudinilor tinerilor maghiari în baza unor cercetări anterioare, din anul 2001, respectiv 2008. Volumul poate fi achiziționat [aici](#).

Mai multe detalii despre oferta Editurii ISPMN aflați [aici](#).

- În luna octombrie 2013, a avut loc prima **actualizare** a bazei de date [MinLex](#), coordonatori de proiect Bogdán Andrea și Mohácsék Magdolna (consilieri juridici ISPMN). Această bază de date reprezintă o colecție a actelor normative din România care cuprind prevederi referitoare la minoritățile naționale - atât cele aflate în vigoare, cât și cele abrogate -, oferind un instrument deosebit de util atât pentru cei implicați în aplicarea, respectiv urmărirea aplicării acestor drepturi (de ex. autorități ale administrației publice, practicieni în drept etc.), cât și pentru persoanele fizice la care se referă aceste drepturi. Totodată, baza de date oferă și o perspectivă istorică asupra evoluției reglementării drepturilor minorităților naționale în România. Baza de date a fost completată cu actele normative adoptate după lansarea sa în anul 2012, precum și cu numeroase ordine de ministru adoptate în perioada 1990-2013, deoarece lista acestora nu era completă, mai ales în ceea ce privește domeniul educației unde numărul ordinelor de ministru este foarte mare. În prezent, [MinLex](#) cuprinde un număr total de 757 de acte normative, față de cele inițiale 548 de acte normative. Baza de date poate fi accesată [aici](#).

- În luna octombrie 2013, [Remus Anghel](#) (cercetător ISPMN) a derulat o **cercetare** în localitatea Sebeș (jud. Alba) pe tematica migrației, globalizării și inegalității sociale. Orașul Sebeș are cea mai mare densitate de investiții străine din România. Este în același timp și un loc de unde migrația internațională s-a dezvoltat în mai multe valuri succesive după anul 1990 prin migrația sașilor, a românilor, și mai nou, a romilor. Proiectul de cercetare își propune să analizeze modalitățile în care migrația, transnaționalismul migranților se intersectează cu procesul de globalizare și inegalitatea socială locală.
- Cei interesați de evenimentele organizate de către ISPMN pot accesa [pagina](#) noastră de internet. Pentru mai multe detalii în legătură cu aceste evenimente aceștia sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro, urmând ca cercetătorii implicați să le pună la dispoziție mai multe materiale.